

midőn az alkotmány helyreállítására a közjogi kiegyezés megkötése mellett gr. Andrássy a II. magyar felelős kormányt, mint elnök, megalkotná: br Wencheim a belügyi tárcát fogadta el; de csakhamar átvette ő Felsége személye körüli miniszterseget gr. Festetic Györgytől s meg is tartotta azt az Andrássy-Szlávy, Bittó és Lönyay-kabinet idejében folyvást; míg végre 1875-ben a Deákpart és balközép fusiója után, — minek létre hozásában br. Weinkheimnak szintén kiváló érdeme van, — ő alakította meg, mint miniszterelnök, a jelenlegi szabadelvű pártból alakult első miniszteriumot: az elnökséget azonban már néhány hónap múlva át-érendte Tisza Kálmánnak s ő, br. Weinkheim, ismét Bécsbe ment föl az ő Felsége személye körüli miniszterium vezetésére.

Nyugodjék csöndesen a derék hazafi és par excellence gentleman főúr; porai fölött az utókor kegyelese s hálás visszaemlékezése fog virasztani!

A háromszékmegyei közigazgatási bizottság jul. 8-án tartott ülése.

Sepsi Sztgyörgy, 1879 jul. 8.

A bizottság ülést d. e. 10 órákor kezdte meg főispán ur rendes elnöklése alatt. Az ülést az alispán jelentése nyitotta meg. A jelentés szerint a lefolyt hónapban tüzészet 4 volt; ezek közül kettő már a mult gyűlésen bejelentett. A besenyői tüzészetnél gyanúsított rétyi Kis János Romániába szökött meg. A szemerjai tüzészetre vonatkozólag azon körülményről értesülünk a jelentésből, hogy a 200 frtíg biztosított, dezakkából összeállított csűr leegésztéssel illetőleg alapos gyanu terheli magát a tulajdonost, a miért az ügy a helybeli m. kir. járásbíróhoz vizsgálat végett átküldetett.

A kir. adófelügyelő jelentése szerint a lefolyt hónapban a megye területén bejött egyenes adó összege 26.666 frt. Bartha János k. b. tag felkéri a kir. adófelügyelőt, hogy oly előjárókra nézve, kik az adóbehajtásnál lelkiismeretesen és pontosan járnak el, sziveskedjék jövőre szelidebb eljárást alkalmazni, mert különben a szigorú rendeletek által oly helyzetbe jöhetünk, hogy oly előjárók, a kik az adóbehajtásnál lelkiismeretesen járnak el, önérzetökben sérve érezvén magokat, lemondanak s helyükbe olyanok jöhetnek, kik az állami végrehajtók segélyével se fogják az adót úgy behajtani, mint a jelenlegiek, mi által az államra is kár háromolhatnék; egyuttal indítványt tesz, hogy a félelmi jelentésekben előterjesztés tételesség az iránt, hogy oly illetékek nézve, melyek meg vannak folyamodva, mindaddig, míg a folyamodás eldöntetik, a végrehajtás felfüggesztessék; ez indítvány el is fogadtatott.

A postahivatal részéről semmi felemlítendő jelentés nem tétetett. Azonban Nemes János gr. felszólalására kérdésbe jött a Hidvég és Előpatak közötti összeköttetés megszüntetése, mely a közig. biz. tudomása és véleményezése nélkül történt. A postaigazgatói helyettes felvilágosításából meggyőződünk, hogy ezen összeköttetés megszüntetése a vasuti menetrend megváltozásának tulajdonítható.

A n. a. Zsigmond, árvaszéki elnök jelenti, miszerint a lefolyt hónapban gyámolt, vagy árvaseset volt 8306; gondnokolt eset 97; ügyforgalom 835; kikötésönözöttet 3691 frt. 43 kr.

Egymayer Adolf kir. mérnök előterjeszti, miszerint a mult hónapban ismét szállítottat 745 kavicsshalom, melyekért vállalkozóknak III. kereseti részlet fejében 4210 ft. utalványoztatott. A törvényhatósági utak állapotában csakis a sepsii járás mutat fel javulást, hol a kavics ideje-korán ki lett szállítva s a szárazabb idő beállta előtt felhasználható volt.

Dr. Antl Mihály, megyei főorvos jelentéséből örömmel értesültünk, hogy a mult hó elején pusztitni kezdett toroklob az övintézkedések rögtön életbe léptetésével azonnal elfojtatott, a mely körülmény az illető hatóságoknak csakugyan dicséretére válik. Járványos betegség különben a mult hóban nem mutatkozott s az egészségügy ez évben legkedvezőbb volt a mondott időben. A helybeli közkórházban két műtét fordult elő, u. m.: egy tömlő dagnak kimetszése és egy jobb alkarnak csonkítása.

Tudomásul vétetvén a kézdívásárhelyi kir. ügyészség jelentése, Vajna a Sándor kir. tanfelügyelő olvasta fel havi jelentését.

Vajna Sándor kir. tanfelügyelő részletes előterjesztést tesz Seemann Elise és Botzenhardt ez idő szerint a város területén tartózkodó és magán tanórát adásával foglalkozó tanítóknak működéséről.

Azután felemlítve azon szembeötlő visszaélést, mely úgy a felekezeti, mint a községi iskolásoknak egy némelyikénél a tanköteles növendékek felmentésében különösen a tanév folyamata alatt tapasztaltatott, javaslatba hozza annak elrendelését, hogy jövőben az iskolások szorosan alkalmazkodjanak a népoktatási törvény 2. §-ában felsorolt esetekhez s szegénység és távollaks címén felmentés csak a megyei közig. biz. engedélye mellett legyen eszközölhető.

A tanfelügyelő által referált darabok közül figyelmet érdemel még azon miniszteri válasz is, mely Dálnok községének az ottani kisdedovoda

részére 2200 forint államszegély engedélyezést tárgyozó kérésére adatott.

E választban kimondatik, hogy a kérelmezett segélyalap hiányában nem engedélyezhető. Az ily nemű intézések segélyezésére szolgáló országos fedezet oly csekély, hogy abból csak némi fenntartási szükséglet adható s maga ezen alap már a f. évre teljesen kimerült.

Egyáltalában felhívatik a közig. biz. figyelmé arra, hogy e téren a társadalom van hivatal minden kitelhető eszközzel odahatni, hogy a kisdedovás ügye az állam pénztár megterhelhetése nélkül nyerjen felvirágzást.*

Egyébiránt ha a kisdedovoda meg fog nyitni, úgy mint más kisdedovóknál némi segély kilátása helyeztetik.

A tiszti ügyész által előadott ügydarabok közül különösen megemlítést érdemel Árapataki Bács György ügye, ki szotyori Nagy Károlyt erre szakszokan megtámadta s ellene a legsúlyosabb becsület-sértést követte el. A közig. biz. mint harmadfoku forum, Bács Györgyöt 300 frt. pénzbírságban elmarasztalta.

A listnyói előjáróság ellen a közig. biz. a fegyelmi eljárást elrendelte, mivel az előjáróság 1871-ben olyan erdős legelő területet engedett kiigazítás s így telekkönyvileg egy csoport birto- kosság részére iratni, a melyet később hiteles uton feltétlen községi vagyonnak nyilvánított. A dologban az a furcsa, legfontosabb, hogy a mely előjáróság egyszer igenleges nyilatkozatot tett ugyanaz ezzel szemben nemleges is nyilatkozott e tárgyban. E tekintetben utasítva lett az alispán a legerélyesebb fegyelmi eljárást alkalmazni.

A háziipar-egyesület választmányi ülése.

Sepsi Sztgyörgy, 1879. július 7.

A választmányi tagok alig egy harmadának jelenlétében tartott ülésben több, a házi iparra nézve jelentékeny, sőt fontos ügy vétetett tárgyalás alá; érdekes eszmecsere fejlődött különösen a sepsi-szentgyörgyi szöv. tanműhely tulajdonképeni céljának keretézése körül.

Elnök méltóságos Potsa József főispán ur az ülés megnyitásával előterjeszti, hogy a mult vál. ülés óta az egyesület életeréje egyik legnevezetesebb mozzanatot képez a szöv. tanműhely számára történt televásárlás, a melyről a hivatalos iratok a telekkönyvi hatósággnál vannak.

Az egyesületnek a székesfehérvári országos kiállításra való részvétele alkalmából a földmiv., ipar és kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltóságos meggyőződésén arról, hogy mily nevezetes tényezőket szerepelhet a székelgyűlésnek és különösen e meggyének gazdasági és kulturális fejlesztésére egy ipartelep alkotása: elhatározta, hogy erdélyi hivatalos körütjában Sepsi-Szentgyörgyöt is utjába ejti személyes meggyőződés szerzése tekintetéből. — Ez alkalmából felhívta a választmányt, hogy a miniszter ur ő nagyméltóságának az egyesület részéről léendő fogadtatásról gondoskodni sziveskedjék.

A választmány örvendetes tudásul vette elnök ő méltóságának előterjesztését s részéről megbizta mélt. Seethal Ferenc tiszteletbeli elnök urat, hogy a szöv. tanműhelyben ő fogadja a miniszter urat, egyuttal a költségek fedezésére 28 forintot utalványozott.

Az elnök felhívására Binder Lajos ur, a szöv. tanműhely főnöke rövid előterjesztést tett a tanműhelynek a székesfehérvári kiállításra való képviseltetéséről, későbbre igérvén terjedelmes jelentést. A választmány tudomásul vette az előterjesztést — s az elnök ur indítványára elhatározta, hogy a székesfehérvári országos kiállítás elnökének Zichy Jenő grótnak az egyesület iránt tanusított pártfogásért és hazafiai érdemeinek méltánylásául köszönő feliratot küld. Örömmel értesült továbbá arról, hogy Zichy Jenő gróf alkalomlag látogatást szándékszik tenni a székelgyűlésnél.

Binder Lajos ur kéri a választmányt, hogy a megyében több helyen (pl. Sepsi-Szent-Királyban) ápoltszalmafonás és az eddig nem miveltsé kákaipar fejlesztése, illetőleg terjesztése érdekében, teendő kísérletekre szavazzon meg 40 forintot. Ő hiszi, hogy sikerülni fog a birtokában levő három japáni szalmaszövetet sikerrel utanozni.

Ezen indítványnál Császár Bálint ur felszólal az ellen, hogy a tanműhely erejét szétforgácsoló sokféle kísérletek tegyen, ajánlja, hogy a munkakör határozott irányu foglalkozásokat öleljen fel. Többszörös pro és contra érvelés után a választmány megszavazza a 40 forintot, miután a tanműhely célja még most nem gyárszerűen a nagy tömeg produkálása, hanem a minél több irányban való oktatás.

A kiállítás költségeinek elszámolására Benedek János, Kupferstich József s Molnár Áron urak küldetnek ki.

A szöv. tanműhely tanulóinak benlakása kerülvén szóba, a választmány elfogadja a benlakás és együttes étkezésre vonatkozó indítványt s erre vonatkozó tervezet kidolgozásával bizta meg Császár Bálint ur elnöklése alatt Bene József, Binder Lajos és Sándor István urakat.

* Mily kiadóközlő feladat a megyei népnevelési bizottság tevékenységének kiütetésére!

Vége a szöv. tanműhely helyisége éjszakai felügyeletének vezetésével a választmány Binder Lajos urat bizta meg addig is, míg erre nézve végérvényesen határozatot nem hoz.

Az ülés 5 órákor ért véget.

Értesítés.

A s. sz. györgyi 1-ső temetkezési egyesület folyó hó 6-án teljes gyűlést tartott, a hol a városi tkts tanács által egy év előtt ideiglenesen kinevezett előbbi igazgatók tagjai tisztokról tett önkéntes lemondásuk következtében új igazgatók és ellenőrködő bizottság választatott: u. m. Fábán György elnök Szász Lukács jegyző és Grosz József pénztárnok; ellenőrködő 6 tagu bizottság; Sorbán János, Sass József, Kovács Áron, Kiss Dénes, Kiss György és Nagy Elek képvis. —

Először új választmányt kezeskedik arról, hogy ezen utóbbi három év lefolyása alatt a bu kással győzelmesen megküzdött egyesület, valahára — mint a vihar által egyik sziklától a másikra dobált, evezőjét veszített, s kapitányát mélyen sebezett hajó — biztos répartra jutott. —

Egyelőnk teljes létszámaig 205 személy hiányzik. —

Tisztelettel hívjuk föl a vidék 20 és 60 évkor között álló polgárait; miszerint egyesületünk igazgatósága 1 frt 40 kr. beirási díj mellett — azon szigorú föltétel alatt, hogy a vidéki beállandó tag itten S. Szentgyörgyön halotti könyvét egy oly bittes egyenlő helyezi el, a ki minden halál eset alkalmával egyleti pénztárnokhoz az illetékes 20 frt itt helybe — az alapszabály értelmében fizetetheti — bármikor szives készséggel foga dja.

Egyelőnknel történendő halál esetkor az illetékes 20 kr. a beállás napjától csak 10 évig fizetendő melynek leteltével nyugalomba lép; — s a bekövetkező halálesetkor minden egyleti tag utódja 50 frt kielégítést nyer.

Megemlíteni kívánjuk, hogy az 1-ső temetkezésbeli egyleti tag 10 év letelte alatt, a mint a könyvekből megtekinthető, összesen 17 frt 40 krt fizetett.

S. Sztgyörgy, 1879. július 8-án

Az igazgatóság

KÖZGAZDASÁG.

Egy gazdasági kirándulás.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. jun. 29.

Ha megtekinjük az évi rozsmertést, össze hasonlítva azt a község, vagy Szemerja, vagy Sepsi-Szentgyörgy határain látottakkal, hol pedig az ősi gyakorlat egy barázdát sem vet ugar nélkül, egyetlen egy darab földet sem találunk, mely csak meg is közelítette azt. Bizonyára leveszen ő a kétnegyed vagyis 12 1/2 hold területről annyi öszit mint más átlagban 25 holdról. S még ezen előnyhöz járul az is, hogy gyomnak hire sincs az egész területen, csak egy-egy szulák nyomorog a teljes beárnyélat miatt. Az egész termés egyenletessége tömörségben, fejben és szálabn biztosítja a tulajdonost az egyenletes szemteremésről, a mi a gabona kereskedésben nem megvetendő előny.

A tengeri termény meghaladta fejlődésében a határbelieket részben a gondos művelés, részben a dus trágyázás miatt. És annyira biztos ez is év-ről-évre, ha csak jégverés meg nem semmisíti, hogy harmadában kapóra sem jut, s e mellett holdja után kaszás vagy napszámokat is adnak a részben munkások. Tisztaság tekintetében ritkítja pártját.

Harmadik termény a lóher, az egész gazdaság velleje annyira sikerült, hogy művelésre nézve eredeti hazájába, Stajerországba, bizonyára nem kívánkozik vissza. Nem csalódom, ha azt mondom, hogy 35—40 meter mázsa száraz szénát megad évi termése holdanként. A szarítási módozat az eddig általánosan gyakorlatban levő ágasokon történik, hogy a második termés gátolva ne legyen fejlődésében a heverő rendek által.

Önkéntelenül azon kérdés merül fel a látotakból kifolyólag, hogy ezen heves természetű talajon mi biztosította a terményeket, míg más helyeken még a közepes minőséget sem közelíti meg? Felelet, hogy az okszéri trágyázás, mely a nedvesség hosszabb ideig tartó visszamaradását eszközöli s a termény rövid időn való megerősödésére hat, hogy a száraz szelek hatásától maga magát megvédi.

Erre szolgál a lóher, mely közép mélységű gyökérzetével a szántás mélységén alól fekvő talajt porhanyó tartja, anélkül, hogy erősen elalazítaná a talajt s így a télen át a föld belsejében beszívargott nedvességet lassan bocsjátja a feltalajnak, hogy hosszabbban üdítőleg hasson a gyökérzetre. És végre nem csekély szerepe van a fű kerítésnek, mely a szarító szeleket minden oldalról megtöri, mintegy visszaveti s lomboztatával nagy harmatképződést idéz elő a talán eltikkadt növényzetnek.

Nem ördögösség, hanem a berendezés következetessége biztosít az ily nemű talajokon, mit ha a Szépmező-határ birtokosai utanoznak, néhány év alatt Euftrády völgyévé alakíthatnák át azt. Csak hogy tenni, nemcsak hinni kell.

Vétenék az összehasonlítás módszer ellen, ha